

OBSAH

Športovec regiónu	1
Slovník	2
Ples ZO SZZP	2
Čo nového v PZ?	2
Udalosti	3
Požiare	3
Ženský zákon	4
Zápis do 1.tr.	4
Nedopadli najhoršie.....	4
Koniec sánkovania	5
Čo je to florbal?.....	5
80. výročie futbalu	6
História mien	6

POZVÁNKA

Druhý ročník osláv **Dňa detí** vo veľkom štýle sa v našej obci uskutoční počas víkendu – 29.5.2016. Na deti čaká mnoho prekvapení a na ostatných príjemná atmosféra.

Tiež sa môžete v tomto roku chystať na:

- **Seľanské kolečko**
- cyklistická súťaž pre deti (jún 2016)
- **60. ročník futb. turnaja + 80. výročie organizovaného futbalu v obci** (24.7.2016)
- **2. Ročník- Nočný výstup na Kloptaň** (6.8.2016)
- **Seľanské halušky** (28.8.2016)
- **Mesiac úcty k starším – oslavy** (19.10.2016)
- **Obecná zabijačka** (26.11.2016)
- **Vianočné trhy** (16.12.2016)

Napište nám:
helcmanoviny@gmail.com

POZNÁME NAJÚSPEŠNEJŠÍCH ŠPORTOVCOV NÁŠHO REGIÓNU

Každoročne OÚ Spišská Nová Ves a Olympijský klub Spiš organizuje kultúrno-športovú akciu pod názvom „Najúspešnejší športovci regiónu Spiš“ okresov Spišská Nová Ves, Gelnica a Levoča.

16.3.2016 sa zišli ocenení športovci už na 43. ročníku. Aj obec Helcmanovce nominovala dvoch adeptov: Lauru Smolárovú a Mateja Zmija.

Laura Smolárová bola ocenená firmou Embraco Slovakia s.r.o. – „Talent roka“ za výborné výsledky v kategórii dorast – lady v motokrose.

Dosiahnuté úspechy:

2. miesto – Cassovia Cup 2015 Zelený Dvor, kategória lady

1. miesto - Cassovia Cup 2015 Debraď, kategória lady

2 miesto - Cassovia Cup 2015 Stropkov, kategória lady

1. miesto - Cassovia Cup 2015 Kavečany, kategória lady

1. miesto – Cassovia Cup 2015 Rožkovany, kategória lady

Matej Zmij bol nominovaný na „Cenu starostu obce“ a ocenený p. starostkou Mgr. B. Vargovou za dosiahnuté športové úspechy - splnenie nominačných kritérií na zimné olympijské hry mládeže v Lillehammeri 2016 s Tomášom Vavrečákom /TJ Vysoké Tatry/ v kategórii dvojseďadlové sane juniori.

Dosiahnuté výsledky v roku 2015:

1. Svetový pohár juniorov: 3. miesto - „dvojky“ juniorov A – Vavrečák Tomáš – Zmij Matej

2. SPJ Sigulda: 2. miesto-„dvojky“ juniorov A -Vavrečák Tomáš -Zmij Matej

3. SPJ Konigssee 11. miesto-„dvojky“ juniorov A-Vavrečák Tomáš-Zmij Matej

4. SPJ Igl 8. miesto-„dvojky“ juniorov A-Vavrečák Tomáš-Zmij Matej

Oceneným blahoželáme a prajeme im v ich športovej kariére pevné zdravie, veľa športových úspechov, ocenení a pekných zážitkov.

Redakcia

MOŽNO VÁS ZAUJME

Všetko o požiaroch

Jarné obdobie láka k užitočnému upratovaniu, ale i k nebezpečnému vypalovaniu trávy vo svojom okolí. O protipožiarnej ochrane a opatreniach sa dočítate na

str. 3

Život školy

Ako prebiehalo a ako dopadlo testovanie našich žiakov v tomto školskom roku sa dozviete

na str. 4

Neboli ste na plese?

O tom našom - prvom plese ZO SZZP - sa podrobne dočítate práve teraz

na str. 2

Ako vzniklo vaše meno

Do histórie nakukol Mgr. J. Manirný a odhalil pôvodné znenia priezvisk a mien, ktoré sa ešte dnes v obci objavujú. Možno sa nájdete

SELANSKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍK PRE NESELANOV

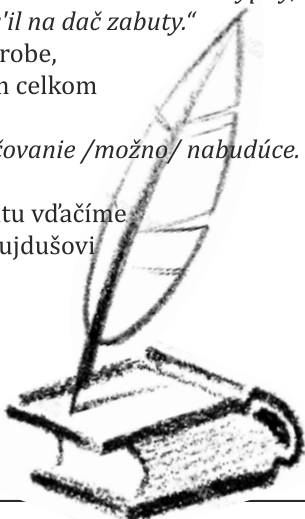
Amrelo – dáždnik
 Baba – stará mama
 Bajusy – fúzy
 Blácha – plech
 Capina – oceľový hák
 Celembaty – hompáľat' nohami
 Čapľa – stopa po špinavej topánke
 Čereslo – rároha
 Dačo – niečo
 Dachto – niekto
 Eroplan – lietadlo
 Falatok – kúsok
 Falda – záhyb
 Gači – spodky
 Gagur' – hrdlo
 Gamba – pera
 Halaburka – arašidový orech
 Halpšuhy – poltopánky
 Hamaty – brzdiť
 Chusen – úžitok
 Chasnovaty – používať
 Ity – ísť
 Jafina – čučoriedka
 Jalina – jedľový les
 Kaftan – voľné šaty
 Kandratý – kučeravý
 Ladovaty – nakladať
 Ladyčka – drevená debna
 Macher – odborník
 Maty – matka / mať-vlastniť
 Nabryzneto – nakyslasté (mlieko)
 Obernuty – obrátiť
 Pac'a – prasa, ošípaná
 Peretovkaty – prebijať
 R'adny – riadny, skutočný
 R'andy – handry
 Sakajtov – okrúhla drevená nádoba na cesto na chlieb
 Šafel' – drevená nádoba na vodu s ušami

„Keľo jem musil toho za moloda vypity, ked jem chc'il na dač zabuty.“

Teraz, v starobe, už zabúdam celkom zadarmo....

Pokračovanie /možno/ nabudúce.

Za originalitu vďačíme p. Ing. M. Hujdušovi

PRVÝ PLES ZO SZPP

Dňa 16. 01. 2016 sa konal prvý ples Základnej organizácie slovenského zväzu zdravotne postihnutých v Helcmanovciach.

Pri otvorení plesu sa prihovorili pani predsedníčka Anna Petríková i hlavný organizátor pán Ing. Emil Lendák. Z úst pani predsedníčky Základnej organizácie Petríkovej zazneli pekné slová, napríklad: „Život je dar pre človeka, nevráti sa nikdy späť, v nekonečno stále uteká, aj cez naše ľudské sviatky. Pri nich sa človek pozastaví, porozmýšľa, ako prežil ten doterajší život, kde, a ako ďalej sa bude uberať, kto bude jeho spoločníkom či ochrancom. Preto veselosť, radosť a rozplynutie nech i dnes patrí k oslave života.“ Napokon zazneli slová slávnostného prípitku: „Život sú aj spevy sladké, zlaté víno plné sily, pripime si na Vás všetkých, by ste v zdraví, šťastí, v božom požehnaní v tomto roku 2016 žili.“

Na tomto plese sa zúčastnili členovia, nečlenovia a sympatizanti zväzu, ale aj z okolitých obcí (z Gelnice, Prakoviec Kojšova a Spišskej Novej Vsi) a traja členovia hudobnej skupiny J - F - T Band Helcmanovce.

29 účinkujúcich zo súboru Šarišan z Prešova zanechalo nezabudnuteľné dojmy a obrazy nádherných hier v prírode, hry so zvieratami, cigánske tance, piesne, ktoré rozhrievali telo. Tiež obdivuhodný príchod slovenských mladých ľudí domov z Ameriky, ich správanie, oblečenie, tanec medzi svojimi rodákmi. Inovatívne prekvapila hra na „imitovaných“ hudobných nástrojoch ako:

rajbačka, pokrievky, varešky, drumbl'a a ďalšie.

Počas vystúpenia súboru Šarišan zaznel veľký potlesk. Nechýbalo bohaté občerstvenie, vyžrebovanie tomboly a prevzatie 30 pekných hodnotných cien, ktoré poskytli sponzori. Ples trval do skorých ranných hodín. Mladí, starší i tí, skôr narodení, svojim potleskom srdečne ďakovali za úžasné piesne na počúvanie i rytmické tance hudobnej skupiny, čo vytvorilo dobrú náladu celého večera. Odchádzajúci účastníci plesu ďakovali za dobre zorganizovaný ples na vysokej úrovni.

Na záver pani sa Anna Petríková opäť poďakovala všetkým za aktívnu účasť na plese a jeho príprave.

Od odchádzajúcich účastníkov plesu bolo počuť: „*Ta keby i na druhý ruk bul taký ples.*“ Či tak bude, uvidíme!

Mgr. A Lendáková
 Členka výboru ZO - SZPP

Foto: Mgr. J. Manirny

ČO NOVÉHO, POĽOVNÍCI ?

V súčasnosti **má Poľovnícke združenie Helcmanovce** 15 členov.

Aj naše združenie má povinnosť absolvovať školenia a skúšky. V roku 2015 absolvoval predseda združenia Ján Michalik skúšky poľovného hospodára, čo nebolo jednoduché, nakoľko sa takéto skúšky na Slovensku nekonajú veľmi často a už vôbec nie v našom regióne. Menovaný ich úspešne absolvoval 25.6 v Nových Zámkoch.

Ďalší členovia Tóth Daniel, Schneider Ján dňa 30.6 absolvovali skúšky poľovnej stráže.

Každý rok začína sčítaním zveri a následným vypracovaním chovu, lovu a starostlivosti o zver. Zúčastnili sme sa chovateľskej prehliadky trofejí v Gelnici, čomu predchádzala príprava trofejí a následne ohodnotenie a oboďovanie na našom Ranči. Ďalšou akciou v máji 2015 bol zvod upotrebitelných psov, na ktorom sme obstáli dobre,

avšak okolnosti ďalšej doby nás nútia zamýšľať sa nad kúpou minimálne jedného duriča.

K dnešnému dňu eviduje PZ nasledovný stav:

Vo vlastníctve PZ:

ARO - durič - majiteľ Gaľo Jozef
 ARON - farbiar - majiteľ Žoldák Lad.

Vlastné psy:

ALAN - jazveč. - majiteľ Schneider J.
 CEZAR - NKS - majiteľ Leitmančík I.
 BRITA - kopov - majiteľ Ferenc Ján
 JAX - jagdterrier - majiteľ Zmij Frant.
 FANY - patterdale - majiteľ Kandra M.

Okrem iných činností sme sa venovali hlavne čisteniu ciest. Všetkým členom aj dobrovoľníkom patrí poďakovanie za aktívnu činnosť v roku 2015.

LESU A LOVU ZDAR

Ján Michalik, Predseda PZ
 Helcmanovce

NEBEZPEČNÉ VYPALOVANIE

Vážení občania!

Teplé jarné počasie láka k vychádzkam do prírody. Nedočkavci sa tešia na svoje obľúbené záhradky. Suché a veterné počasie, neopatrnosť ľudí pri spaľovaní odpadov v záhradkách, vypalovanie trávy alebo zakladanie ohňa mimo určených a zabezpečených miest sú

hlavnými faktormi, ktoré môžu zapríčiniť požiare v prírodnom prostredí. Zvlášť nebezpečné sú lesné požiare, ktorých likvidácia vzhľadom na sťažené podmienky vyžaduje nasadenie veľkého počtu hasičov a hasičskej techniky a je finančne náročná. V snahe predísť požiarom je potrebné:

- dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru,
- rešpektovať zákaz vypalovania porastov bylín, kríkov a stromov,
- nezakladať oheň na miestach, ktoré na to nie sú vyhradené a kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu,
- nefajčiť a nepoužívať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,

- dodržiavať zákazy alebo príkazy, ktoré vyznačujú vlastníci a užívatelia lesných pozemkov,

- ak už k požiaru dôjde, vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb, požiar v počiatočnom štádiu v rámci svojich možností uhasiť improvizovanými prostriedkami a vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,

- požiar oznámiť na telefónnom čísle 112 alebo 150, alebo na najbližšej ohlasovni požiarov v obci alebo u správcu lesa. Na účely predchádzania vzniku lesných požiarov budú zo strany Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Spišskej Novej Vsi vykonávané kontroly. Pri zistení porušenia platnej legislatívy na úseku ochrany pred požiarom sa pristúpi aj k sankčným postihom. Fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarom, možno uložiť pokutu do 331 €, v blokovom konaní do 100 €.

Obnova zničeného lesa je dlhodobý proces, ktorý môže trvať aj desiatky rokov. Je preto na každom z nás, aby sme sa svojim zodpovedným konaním prispeli k tomu, aby našimi blahodarnými účinkami neporušený pôsobil na naše fyzické aj psychické zdravie. Vážme si krásu, ktorou sme obklopení.

Zdroj: OR HaZZ

Spišská Nová Ves, T. Kysel' a T. Bača.

UDALOSTI

Blahoželáme jubilantom,
ktorí nedávno oslávili
a v tomto roku ešte oslavia

70 rokov

Anna Strížová

75 rokov

Tibor Ondík

Anna Petriková

Ing. Angela Malinayová

Mária Pisková

Jozef Tekáč

Rozália Ďurčíková

Eduard Mláka

Zavítali na svet

Nina Cverčková 21.12.2015

Sidónia Alžbeta Bacsová 22.12.

Jasmína Bikárová 7.1.2016

Gregor Piliar 28. 2. 2016

Kristína Mullerová 14.3.2016

Lukáš Eližér 26.3. 2016

Nikola Schneiderová 26.4.2016

Opustili nás

Mária Furimská
† 24.12.2015

Vlasta Plachetková
† 17.1.2016

Mária Pelková
† 11.2.2016

Mgr. Rastislav Genig
† 14.2.2016

Eduard Pisko
† 23.2.2016

Mária Katonová
† 30.3.2016

Štefan Gbúr
† 25.4.2016

Pavol Bendík
† 2.5.2016

Anna Piliarová
† 2.5.2016

Štefánia Repáňová
† 12.5.2016

Mária Semančíková
† 13.5.2016

Zdoj: OcÚ

Pravidelné kontroly komínov nám zaručia pokojný spánok

P. č.	Komín - spotrebič na	Výkon	Intenzita čistení / kominár /	poznámka
1.	Plynné palivo	Do 50 kW	1 x ročne – platí pre komin s vložkou 2 x ročne - platí pre komin bez vložky	Kontrola + čistenie/kominár – odborne spôsobilá osoba!
		Nad 50 kW	2 x ročne	Kontrola + čistenie/kominár – odborne spôsobilá osoba!
2.	Tuhé palivo	Do 50 kW	3 x ročne /1 x kominár 2 x poverená osoba : majiteľ – prevádzkovateľ/	Vo vykurovacom období
		Nad 50 kW	6 x ročne /1 x kominár 5 x poverená osoba :majiteľ - prevádzkovateľ/	Vo vykurovacom období

Kontakt na odborné poradenstvo nájdete na vývesných tabuliach OcÚ

ZÁPIS DO PRVÉHO ROČNÍKA

20. apríla 2016 sa v základnej škole uskutočnil zápis budúcich prvákov, ktorí dovŕšia do septembra šesť rokov. V riaditeľni rodičia s predškolačkami videli písomné výsledky svojich ratolestí a spolu so špeciálnym pedagógom konzultovali výsledky depistáže školskej zrelosti. Na ich základe môžu rodičia požiadať o radu centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a následne požiadať i o odklad povinnej dochádzky až na ďalší september. Tak máme zatiaľ pre školský rok 2016/2017 predbežne zapísaných 15 žiakov, na ktorých sa už tešia nielen učitelia, ale aj príjemná trieda a mnoho krásnych vecí.

„Hod' dobré zrno do mora a vyrastie ostrov.“ (Indonézske príslovie)

ŽENSKÝ ZÁKON

Členovia Divadelného súboru J.G. Tajovského z Jakloviec nám pripravili príjemné prekvapenie, keď sa predstavili humorne ladeným klasickým dielom „Ženský zákon po našom“. Jaklovské nárečie znásobilo komediálnu zložku inscenácie, čo bolo blízke nášmu naturelu. Umelecký zážitok umocnilo úprimné dojatie režiséra z hlasného potlesku. Poďakovanie kyticou od p. starostky bolo bodkou za príjemným spestrením sobotného popoludnia.

TESTOVANIE NAŠICH ŽIAKOV NEDOPADLO NAJHORŠIE

V školskom roku 2015/2016 sa uskutočnili dve testovania osvojenej úrovne vedomostí v oblasti **materinského jazyka a literatúry a v oblasti matematiky a geometrie**.

Prvé meranie prebehlo v prvom štvrtroku - 25.11.2015. Zisťovala sa úroveň vedomostí piatakov. **Celkom to bolo 43 148 piatakov z 1457 škôl**. Cieľom samotného celoslovenského testovania bolo získať objektívne informácie o výkone žiakov pri vstupe na vzdelávací stupeň ISCED2. Testové úlohy boli zamerané na logické myslenie, porozumenie textu, overovanie hĺbky vedomostí a zručností, či aplikáciu poznatkov v praktických súvislostiach.

Objektívnosť testovania v papierovej i elektronickej forme bola v tomto školskom roku zabezpečená prostredníctvom externého dozoru a prísnych predpisov stanovených pre túto udalosť. Priemerná celoštátna úspešnosť v matematike bola 62% a v slovenskom jazyku dosiahla 66,6%. Hoci štatisticky sa darilo lepšie veľkým, mestským a súkromným školám, my sme tento výpočet prekonali a s percentom úspešnosti z MAT 67% a SJL 69,67% sme prevýšili celoštátny priemer, ale i priemer škôl Košického kraja. Piataci teda ukázali, čo dokážu.

6. apríla 2016 sa uskutočnilo testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl, ktorý bol podobne zameraný na porovnanie výkonov žiakov v testoch, získanie obrazu o výkonoch na výstupe zo ZŠ. Výsledky žiakov slúžia ako podklad na prijímacie skúšky na stredné školy a poskytujú školám spätnú väzbu a komplexný obraz o testovaných predmetoch, ktorý pomôže pri skvalitňovaní vzdelávania v ďalšom období.

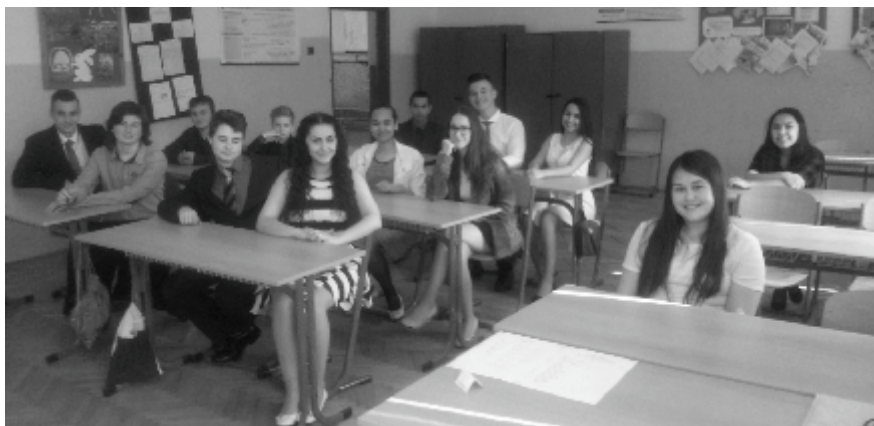
Naši deviataci podľa internej analýzy hodnotenia kópií testov vyučujúcimi daných predmetov však v tomto teste nepreukázali prílišnú zanietenosť a k riešeniu pristupovali dosť ľahkovážne. Tento kritický pohľad dokazujú predbežné výsledky, nakoľko oficiálne z NÚCEM-u v Bratislave ešte nie sú dostupné a nie je možné porovnanie s celoslovenskou úspešnosťou. Vyučujúci matematiky vyjadrili nespokojnosť so zistenými 49,3%. Slovenský jazyk síce získal vyššie skóre - 56,8%, ale od našich deviatakov sa očakávalo viac. Na tejto skutočnosti sa v značnej miere podpísalo aj vedomie toho, že mnohí už mali rozhodnutia o prijatí na strednú školu doma. Tým sa pravdepodobne podvedome znížila vnútorná motivácia a úsilie získať čo najlepšie výsledky. Deviataci tak reálne nepreukázali úroveň vedomostí. Takýto prístup mrzí všetkých tých, ktorí sa im počas prípravy obetavo venovali, častokrát na úkor osobných záujmov a vlastného času.

V hodnotení a vzájomnom porovnávaní škôl tak nezískavame priaznivé postavenie. Dôvod však nevidíme v spôsobe výučby a metodických prístupoch jednotlivých pedagógov. Práve naopak, s využitím moderných pomôcok, elektronických zdrojov a dostupných internetových informácií dosahovali žiaci počas prípravy oveľa lepšie skóre, ako v skutočne realizovanom teste.

S prihliadnutím na všetky stresové faktory ostáva pravdou, že tieto výsledky nepotešili.

HenPis

„V škole života sa reparát nepovoľuje.“

PO SANIACH ANI CHÝRU, TERAZ FRČIA HOKEJKY

Základná škola v Helcmanovciach sa zameriava na prípravu mladých sánkarov. Sánkovať sa nedá počas celého roku. Len čo teplé dni vysušia ihrisko, chlapci vybiehajú s hokejkami a húževnato trénujú stratégiu a manévrovanie v hre – FLORBAL

Čo je to vlastne florbal? Je to moderný a veľmi populárny šport nielen na Slovensku ale aj v našej obci. Počiatky florbalu siahajú na Škandinávsky polostrov, konkrétne do Švédska. Florbal je kolektívny halový šport podobný pozemnému hokeju.

Rozmery ihriska sú 40 × 20 m, na hracej ploche môže byť z každého tímu počas zápasu päť hráčov v poli a jeden brankár. Cieľom hry je dopraviť loptičku pomocou florbalovej hokejky do súperovej bránky. Florbal sa hrá v troch tretinách po 20 (popríklad 15) minút hracieho času. Hru hrajú 5 hráči v poli a brankár na každej strane. Počet hráčov v poli sa líši počas hry vylúčeniami. Družstvo môže pozostávať z 20 hráčov s niekoľkými brankármi. Vo florbale je povolený fyzický kontakt len telom - bez rúk a hokejky.

Florbal je rozšírený aj na miestnej základnej škole. Hrá a vyučuje sa počas hodín telesnej výchovy a v rámci florbalového krúžku. Žiaci našej školy dosahujú na okresných a krajských súťažiach vynikajúce výsledky. Začiatkom apríla sme vyhrali florbalový turnaj mladších žiakov, ktorý sa odohral na tunajšom multifunkčnom ihrisku za účasti našich žiakov, družstva z Prakoviec a z Mníška nad Hnilcom. Bola to vydarená akcia. Do budúcnosti plánujeme pravidelne si merať sily na podobných stretnutiach.

V máji nás čaká okresné kolo starších žiakov v Gelnici, v júni sa už tradične zúčastníme Spišských športových hier v Spišskej Novej Vsi. Za podporu tohto športu sa chceme poďakovať riaditeľovi ZŠ s MŠ Helcmanovce Mgr. R. Drajnovi a p. JUDr. Richardovi Földešovi zo Slovenskej sporiteľne.

Mgr. Ladislav Müller - ved. krúžku

Foto: autor článku

ABSOLVOVANÉ PRETEKY SÁNKAROV ŠKS HELCMANOVCE A ŠŠS PRI ZŠ S MŠ HELCMANOVCE V SEZÓNE 2015/2016

Všetky výsledky absolvovaných pretekov v sezóne
nájdete na stránke školy

www.Skolahelcmanovce.edupage.org
v sekcii Výsledky súťaží - aktuálny školský rok

1. Medzinár. M-ČR- koliesk. sane-29.-30.8.2015, Smržovka ČR
2. M-SR v štartoch na kol. saniach-26.9.2015, St. Smokovec
3. FIL škola 10. - 17.10.2015 Sigulda LAT
4. VT v štartoch na ľade 21.-23.10.2015, St. Smokovec
5. MSR - junióri a dospelí 2015 - 30.10 - 1.11.2015, Innsbruck - Igls AUT:
6. KP SR, 28.11.2015, St. Smokovec
7. RennsteigPokal, 17.-22.12.2015, Oberhof GER
8. Pohár primátora Vys. Tatier 2015, 27.12.2015, St. Smokovec
9. Medzinárodné majstrovstvá ČR žiakov a Pohár starostu Smržovky, 20.-24.1.2016, Smržovka CZE
10. Medzinár. KP v štartoch na ľade, 20.2.2016, St. Smokovec
11. WorldYouthChallenge 2016, 24.-28.2.2016 Innsbruck-Igls
12. M-SR žiakov v štart. na ľade 2016-5.3.2016, St. Smokovec

Reprezentácia SR – junióri, SPJ, ZOH mládeže YOG 2016 - Lillehammer

MariánSkupek - VT a SPJ Lillehammer, SPJ Konigsee, SPJ
Innsbruck Igls, SPJ a MEJ Altenberg
Andrea Pavlíková - VT a SPJ Lillehammer, SPJ Konigsee, SPJ
Innsbruck Igls, SPJ a MEJ Altenberg

Zmijová Simona - Všetky SPJ podľa kalendára FIL, MEJ, MSJ
Zmij Matej - Všetky SPJ podľa kalendára FIL, MEJ, MSJ, ZOHM
2016 Lillehammer

Reprezentácia SR – A družstvo senióri

Viera Gbúrová – SP Innsbruck Igls AUT, MSKonigssee, ME
Altenberg GER

Výsledky sezóny 2015 – 2016 podľa kalendára FIL juniorov
a dospelých:

<http://www.fil-luge.org/index.php?id=463>

výber konkrétnych pretekov zo zoznamu aktuálnej
sezóny-results/výsledky – current/aktuálne – výber pretekov
- results/výber kategórie a výsledkov

Mgr. Rastislav Drajna

ŠPORTOVÝ KLUB V HELCMANOVCIACH SLÁVI OSEMDESIATKU

Pri listovaní v Pamätnej knihe Helcmanoviec / Obecnej kroniky/, som našiel zaujímavý údaj ktorý sa viaže na rok 1936. Uvádzam ho v znení tak, ako to zapísal vtedajší kronikár obce J. Laka-toš, správca školy.

„Založenie športového klubu. Športový klub založený bol dňa 1. marca t.r. v tunajšej obci. Mená funkcionárov:

1. Predseda: František Stulík, st.
2. Podpredseda: Štefan Dorčák
3. Tajomník: Dr. Julián Hricišák
4. Pokladník: Jozef Hudák
5. Reviz. účtov: Ján Kuchár
6. Reviz. účtov: Fran. Stulík, ml.
7. Náhradníci: Michal. Ilkovič, Juraj Murňák, Juraj Leitmančík, Ján Kuchta“

K uvedeným menám uvádzam niektoré bližšie údaje, ktoré sú možno najmä mladším a prisťahovaným neznáme. Rodina Stulíkovcov bola českej národnosti a do obce sa prisťahovala po I. svetovej vojne. Pán František Stulík bol prednostom na železničnej zastávke v Helcmanovciach a so svojou rodinou býval v budove zastávky, ktorá stojí doposiaľ. Bola služobňou a zároveň aj bytom. Jeho zásluhou sa začal hrať futbal v našej obci. Táto hra mala už vtedy v českých zemiach dlhoročnú tradíciu.

Tajomník klubu Dr. Julián Hricišák bol miestnym gréckokatolíckym farárom a do našej obce bol preložený z gr. kat. seminára v Prešove, v novembri 1933. V októbri 1939 ukončil svoje pôsobenie u nás a vrátil sa do Prešova. Ostatných uvedených funkcionárov, ktorí sa podieľali na vzniku organizovaného futbalu, my starší už poznáme. Najmä však ich potomkovia, ktorí si na nich aj pri tomto jubileu iste s úctou spomenú.

Mgr. Juraj Manirný

NIEČO O PÔVODE MIEN OBYVATEĽOV NAŠEJ OBCE

Teší nás, že si okienko do histórie našej obce získava postupne ďalších priaznivcov. Svedčí to o tom, že pre mnohých z nás je minulosť rodnej dedinky ešte stále „terra incognita“. Vždy je ešte čo objavovať. V poslednom vydaní zvestí sme avizovali, že sa budeme venovať dokumentom z 2. pol. 18.st., ktoré nám umožnili poznať mená našich predkov z tohto obdobia.

Prvý dokument, „Confirmacio – Helcmanóc“, je datovaný na 27. novembra 1771. Pojednáva o helcmanovskom urbári, t.j. chotári - zemepánovi obce, rozlohe a využívaní pôdy, robotných dávkach, poddanských povinnostiach a podobne. Listina, uvádzaná aj ako „Contractus“, bola vyhotovená v latinskom a maďarskom jazyku. Podpísaná je autormi: Františkom Xaverom Mariassym z Markušoviec a Jánom Hadbavným. Ďalej je tu podpis Antona Csakyho, zemepána obce a čo nás zvlášť zaujíma podpisy prísazných obyvateľov. Uvádzame ich v pôvodnom znení: Petrus Hudak, Macko Hricz, Matov Onder, Petro Langoss, Jacob Volcsek a Misko Kurucz. Z uvedeného je zrejmé, že doposiaľ sa zachovali priezviská Hudák a Kurucz.

Druhý dokument, „Tabella – Helcmanóc“, bol vyhotovený 3. júla 1773.

Spis je prílohou predošlej listiny. Obsahuje zoznam majiteľov usadlostí s uvedením ich mena a priezviska /gmeno a prigmeny/. V zozname, tabuľkovej časti, sú obyvatelia rozdelení do nasledovných skupín:

„uročitých podaných“, t.j. tých, ktorí boli majiteľmi usadlosti a určitej rozlohy pôdy /gruntu/.

- „Hoffere“ t.j. poddaní, ktorí mali usadlosť a obrábali prenajatú pôdu.
- Poddaní, ktorí nevlastnili žiadnu usadlosť ani „grunt“.
- „Komornjci“ - komorníci, ktorí žili a pracovali na zemepánovej usadlosti a nevlastnili žiadnu nehnuteľnosť. Grunt bol v tabuľke ešte rozdelený na role a lúky. Z pôdy všetci odovzdávali povinné dávky.

Zoznam obsahoval celkovo 123 mien. Mnohé sa zachovali doposiaľ. Sú to : Janko Gburcsik / z pôvodného Gbur až na terajšie Burčík/, Kuba Dorcsak, Misko Bodnar, Janko Petricskov / Petričko /, Misko Gunz /Ganz/, Ondreg Pavuk, Jano Draigna/Drajna/, Janko Hulecz /Hulič / a ď.

Ďalšie priezviská už zanikli, prípadne ich ešte poznáme ako prezývky. Sú to napr.: Pojedak /Pojdák/, Kundrat, Dunaig /Dunaj/, Sirovjak, Kruzeljak /Kruzelak/, Krempel, Hajducsin /Hajdučkin/, Polosznik / Polažňak/, Jacsko, Skerhan, Skirak, Skerhak /Škirhak/, Pjatnicsa, Laljak /Laľak/, Drusik /Dužik/, Koncsula /Končula/ a ď.

Priezviská, ktoré sú dnes pre nás už neznáme, napr.: Volcsak, Sevcsuk, Ninosko, Loncsiak, Suchar, Langos, Biskup, Hritz, Perhacs, Trubicsa, Pancso, Haluska, Liszony, Vatra, Vrabely, Petrilla a ď.

Medzi nimi - uvádzame ako zaujímavosť - aj „ wdowa Kornorka „Dominus terrestris“ /pán zeme/, t.j. zemepánom obce v zozname je už uvedená grófka Anna Berenyi, vdova po grófovi Antonovi Csakym.

Na záver ešte jedna zaujímavosť: Pokiaľ v spomínanom zozname sú priezviská uvedené v latinskom, resp. maďarskom jazyku, mená obyvateľov sú písané v hovorovej podobe. Napríklad Misko, Onda, Macko, Kuba, Jura, Petro, Jano, Janko. No ojedinele sa objavujú aj v latinčine – Petrus, Thomas a Stephan.

Domnievame sa, že otázka poznania svojho rodu by mala byť v záujme každého z nás.

Mgr. Juraj Manirný